

ENKELE KLEINE VENEROIDA VAN LA ESCALA, NO SPANJE
ofwel een verslag van een aangename verpozing voor een dame en drie heren

Gerard J. Geuze, Dick F. Hoeksema, Tan P. Keukelaar-van den Berge & George F. Simons

Some small Veneroida from La Escala, NE Spain

Scrutinizing samples of shell grit from the beach of La Escala, NE Spain, June 2002, the authors found representatives of many relatively small species of Veneroida. A list is presented of the families Galeommatidae, Kelliidae, Lasaeidae, Leptonidae & Montacutidae, with the numbers of valves found and references to literature sources with figures. The systematics and nomenclature of the CLEMAM are followed.

Het begon allemaal met een caravanvakantie van Gerard en Jeanne Geuze naar de oostkust van Spanje in juni 2002. Aangekomen bij La Escala bleek de Middellandse Zee bijzonder goedgevig. De fijne neus van de eerste auteur deed de rest. Van het strand wist hij een flinke portie 'gruis' bijeen te schrapen. Een representatieve steekproef, in de caravan al uitgezocht, toonde aan dat het voor de liefhebber van micromollusken om gruis van 'A-kwaliteit' ging: veel kleine soorten, waaronder veel gave, verse exemplaren. Thuisgekomen zette eerstgenoemde zijn gruisonderzoek voort. Hij stelde een lijstje samen van de gevonden zeldzaamheden en liet vervolgens de overige drie auteurs meedelen in de feestvreugde: 'Kijken jullie ook eens..'. En dat was niet tegen dovemansoren gezegd.

Wat opviel was het voor eenzelfde vindplaats relatief grote aantal kleine Veneroida. We besloten samen een

lijstje op te stellen van de vertegenwoordigers van de families Galeommatidae, Kelliidae, Lasaeidae, Leptonidae en Montacutidae, waarbij we onze krachten bundelden bij het op naam brengen van 'moeilijke soorten'.

Bij de determinatie hebben we dankbaar gebruik gemaakt van de artikelen 'Galeommatacea & Cyamiacea' I & II van Van Aartsen (1996, 1997). Sommige soorten bleken (toch ook) voor La Escala zeldzaam en zijn slechts door één of twee van ons gevonden. Ook de tijd die ieder van ons kon investeren in het onderzoek was verschillend. Een en ander leidde tot onderstaande tabel. De systematiek en naamgeving van de CLEMAM zijn aangehouden. Er zijn hoegenaamd geen dubletten aangetroffen, de getallen geven de aantallen gevonden kleppen weer, div = diverse kleppen. In de kolom 'afbeelding' wordt verwezen naar recente bronnen in de literatuurlijst waarin de soorten zijn afgebeeld.

Soort (div = several)	Coll. Geuze	Coll. Hoeksema	Coll. Keukelaar	Coll. Simons	Afbeelding (picture)
Galeommatidae					
<i>Galeomma turtoni</i> G.B. Sowerby I in Turton, 1825	div	div	div	div	2, 3
Kelliidae					
<i>Bornia geoffroyi</i> (Payraudeau, 1826)	12	3	div	13	2, 3
<i>Bornia sebetia</i> (O.G. Costa, 1829)	div	-	2	1	1, 2, 3
<i>Kellia suborbicularis</i> (Montagu, 1803)	div	div	div	div	1, 2
Lasaeidae					
<i>Lasaea rubra</i> (Montagu, 1803)	div	div	3	5	2
<i>Scacchia oblonga</i> (Philippi, 1836)	8	-	1	-	1, 2, 3, 6
Leptonidae					
<i>Hemilepton nitidum</i> (Turton, 1822)	div	div	div	div	1, 2, 3
<i>Lepton squamosum</i> (Montagu 1803)	3	-	1	-	2
<i>Lepton subtrigonum</i> Jeffreys in De Folin & Périer, 1873	1	1 (?)	-	1	2
<i>Litigiella corgani</i> Van Aartsen, 1997	-	-	1	1	2
<i>Litigiella glabra</i> (Fischer P. in De Folin & Périer, 1873)	2	-	-	1	2, 6
Montacutidae					
<i>Devonia perrieri</i> (Malard, 1904)	1	-	div	-	2
<i>Epilepton clarkiae</i> (W. Clark, 1852)	2	-	div	div	1, 2, 3
<i>Montacuta ferruginosa</i> (Montagu, 1808)	div	div	div	div	2, 7
<i>Montacuta goudi</i> Van Aartsen, 1997	-	-	1	-	2
<i>Montacuta phascolionis</i> Dautzenberg & H. Fischer, 1925	4	3	5	9	2
<i>Montacuta substriata</i> (Montagu, 1808)	4	2	5	3	2, 3
<i>Montacuta tenella</i> Lovén, 1846	1	-	-	-	2, 5, 7
<i>Mysella bidentata</i> (Montagu, 1803)	div	div	div	div	2
<i>Mysella obliquata</i> (Chaster, 1897)	-	-	1	-	2
<i>Mysella tumidula</i> (Jeffreys, 1866)	1	-	-	-	2, 7

Tekenend voor 'het bijzondere' van dit gruis is dat maar liefst 5 soorten uit bovenstaand lijstje (*L. subtrigonum*, *L. corgani*, *D. perrieri*, *M. goudi* en *M. tenella*) in 1990 nog niet uit de Middellandse Zee bekend waren (vergeleijk Sabelli et al, 1990).

Literatuur

1. AARTSEN, J.J. VAN, 1996. Galeommatacea & Cyamiacea. – *La Conchiglia*, 28(279): 31-36, 61.
2. AARTSEN, J.J. VAN, 1997. Galeommatacea & Cyamiacea, Part II. – *La Conchiglia*, 28(281) [1996]: 27-53, 61.
3. AARTSEN, J.J. VAN, H.P.M.G. MENKHORST & E. GITTEMBERGER, 1984. The marine Mollusca of the Bay of Algeciras, Spain, with general notes on *Mitrella*, *Marginellidae* and *Turridae*. – *Basteria*, suppl. 2: 1-135.
4. CLEMAM, Check List of European Marine Mollusca. – <http://www.somali.asso.fr/clemam>
5. DAAN, R., M.S.S. LAVALEYE & M. MULDER, 2004. Three marine mollusc species new to the Dutch recent fauna. – *Basteria*, 67: 149-152.
6. HOEKSEMA, D.F., J.J. VAN AARTSEN, T. KEUKELAAR-VAN DEN BERGE, F.A.D. VAN NIEULANDE & G.F. SIMONS, 1995. On the identity and distribution of *Litigiella glabra* (P. Fischer, 1873). – *La Conchiglia*, 27(275): 17-22.
7. PALAZZI, S. & A. VILLARI, 2001. Mollusks and Brachiopods from the Submarine Caves of Taormina. Sicily. – *La Conchiglia*, 32(297) [2000], suppl.: 1-56.
8. SABELLI, B., R. GIANUZZI-SAVELLI & D. BEDULHI, 1990. Annotated check-list of Mediterranean marine mollusks. Vol. 1: 1-348.

Adressen van de auteurs:

Amstelstraat 69, 4388 RK Oost-Souburg
Watertoren 28, 4336 KC Middelburg,

e-mail: dfhoeksema@zeelandnet.nl

's Heer Elsdorpweg 18, Kamer 112, 4461 WL Goes
Beneluxlaan 23, 4334 GH Middelburg